

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Sunt Camerele profesionale instituțiuni inutile? — Secretul depunerilor dela bănci. — Problema grâului. — Proiectul de buget pe 1930. *Cronica:* Un exemplu și un îndemn regal. Asanarea băncii „Victoria” din Arad. Dividendele anului 1930. Imprumutul dela Banque d'Acceptation, perfectuat. Numerele indice pe Noembrie 1930. Publicațiune. Situația sumară.

Sunt Camerele profesionale instituțiuni inutile?

Impresionați sau strâmtorâți de greutatea zilei, unii contemporani au pus în discuție utilitatea Camerelor de comerț și de industrie și a acelor de agricultură, — trăgând concluzii, că aceste instituțiuni ar fi inutile, ba chiar parazitare. — Când suntem siliți a face constatarea, puțin măgulitoare pentru provincia noastră, că avem prea puțini „economisți”, sau dacă chiar i-avem sunt undeva ascunși, cu un vâl prea gros de modestie, timiditate ori nesiguranță asupra justetei vederilor lor, — trebuie să fim îngăduitori și să-i încurajăm în exprimarea gândurilor lor cinstite și exteriorizarea ideilor lor, oricât de naive ar fi, ca să se înfiripeze și la noi cu vremea o opinie publică în chestiuni economice. Este datoria tuturor celorce constată lacunele structurii noastre sociale, ca să îndemne să se cultive mai larg cunoașterea problemelor economice, cari ne interesează. — În cazul dat vedem însă, că se stăruie cu patimă într-o direcție greșită și că discuția nu e dusă cu obiectivitatea cuvenită. — De aceea ne vedem siliți a proiecta lumina asupra unor idei confuze, ori rancune, cari stau la baza contestării utilității camerelor profesionale. — Ar fi un

păcat de neiertat, să lăsăm să se creadă, că ceice ridică asemenea acuze ar avea dreptate.

Camerile profesionale au fost atacate pe chestia economiilor. — S'a zis că dacă le-am suprima, am scuti pe membrii lor de plata adiționalului.

Să facem economii. Da, să le facem, și să stirpim cu desăvârșire risipa! Inșă aceste economii trebuie făcute acolo unde se pot face, fără primejduirea intereselor proprii. — Politica a devenit pentru noi o pacoste. — Ea a năpădit în toate domeniile vieții publice; ea a subordonat toate interesele obștești celor politice, — după cum foarte just s'a arătat de atâtea ori în coloanele acestei reviste. — Acesta e răul principal de care suferim; de aceea orice organizație, ori instituție publică din țară, care se poate emancipa de influența politice, trebuie întărită și încurajată în activitatea ei, pentru a ne elibera de plaga politicei sălbatice. — Să contribuim cu toții la reducerea intensității, cu care se face politica la noi, dând atențiune primordială activității, care ridică producția națională, căci numai pe acest drum ajungem la propășirea dorită, la care ne îndreptățește atât vloga neamului nostru viguros și tinăr, cât și bogățiile naturale ale țării. — Camerele profesionale, în disprețul tuturor dificultăților, ce le întâmpină, trebuie să stăruie cu îndârjire în această direcție; căci — durere — nici odată nu au avut un teren așa vast de activitate și niciodată nu au avut prilejul de a-și justifica dreptul la viață, ca acum.

Noi ardelenii, cari și azi ne considerăm a fi superiori altor frați, avem în

realitate foarte slabe orientări în chestiuni obștești, mai avem apoi o mentalitate simplistă, și mai ales generația de peste 40 ani vârstă, crescută cu sufletul plin de amărăciunea robului nepufincios, nu este în clar cu ceea ce voiește. — Din cauza acestor anomalii contribuția noastră la munca patriotică de consolidare economică a țării nu e în raport cu importanța provinciei noastre, nici cu importanța pe care ne-o atribuim fiecare individual. — Ce am făcut noi pentru întărirea noastră economică, în Ardeal? Aproape nimic! Ca forță economică reprezentăm mai puțin capital în România mare, decât aveam în situația de oprimați. — Ne sprijinim exclusiv pe Banca Națională și pe privilegiile situației de națiune dominantă, iar în ocuparea carierelor cu foști alergăm după slujbe de stat; cariere de consum nu de producție. — Cercetați câte firme românești am creat noi Românii în vremea de când suntem cetățeni liberi ai unui stat național independent. — Nu am arătat, că suntem în stare a pune la cale, din inițiativă particulară aproape nimic, în scopul cuceririi de teren. — Doar în primii ani, ce au urmat faptului fericit al Unirii am înființat câteva societăți anonime: bănci, industrii, etc. Când ne-am isbit însă de dificultățile valutare, ne-am pierdut capul și am căzut într-o stare de apatie, sau cel puțin de cărtire împotriva tuturor, ieșindu-ne din gură chiar și cuvintele inconștiente, că era mai bine sub jugul asupritorilor de eri. — Da, știm să cărtim, renunțăm mai bucuros la lupta pentru înlăturarea greutăților, știm să renunțăm și să ne retragem iară în suburbii și la periferii, căci e mai simplu, mai comod să ne reducem și rația de alimentare zilnică, decât să ne opintim cu curaj la o muncă mai grea, care să ne ajute să trecem peste greutățile, cu care se luptă țara, și cari în mare măsură sunt cauzate de inerția noastră.

Din astfel de mentalitate este răsărită și ideea, că înstiuăția Camerelor ar fi de prisos, și că puterea lor de manifestare se reduce la însemnătatea unui birou de înregistrare, — cum au unele Camere aparența trecătoare.

Camerele profesionale sunt instituțiuni folositoare și la noi, ca și ori unde, unde ele ființează, — și ele există în

toate statele civilizate; — importanța lor este însă în funcție de activitatea, ce știu s'o desvolte. — Din această activitate toți membrii ei pot să-și ia partea, de care sunt capabili. — Numai noi nu ne prea pricepem la munca constructivă, suntem mai tari în criticarea muncii altora. — Dacă nu ne place munca cuiva izbim în funcția ce-o ocupă; dacă nu se grăbește lumea să ne sprijinească în prăsirea biurocratismului în locul unei activități conștiente economice, ne supărăm și lovim în Camerele profesionale, chemate a umplea pustiul de pe terenul economic; dacă politica ajută să ajungă în fruntea Consiliilor de administrație al Camerelor persoane străine de orice preocupări economice, nu urgisim politica, ci isbim în Camere, ca instituțiuni publice, pentru-că rostul acestora nu-l cunoaștem, iar ura intensivă de care suntem capabili, ne face să dăm foc morii, ca să ardă șoarecii în ea.

Vor fi și Camere, a căror activitate lasă de dorit. — În aceste cazuri să criticăm conducerea lor, să le împintenim la muncă, după pilda celor active, și să nu isbim în instituție ca atare, învinuindu-o pe ea pentru nereușirea acțiunilor, cauzată fie de forța majoră, a împrejurărilor, fie de organele chemate, strâmtorate și ele de aceeași forță neîndurată a împrejurărilor. — Dacă vom folosi adiționalul din care trăesc Camerele de comerț și de industrie, la crearea Creditului agricol, iar aceluși al Camerelor agricole pentru pavarea drumurilor, am putea tot așa să fie obligați unii directori de bancă, să facă servicii de cantori la biserică, și să continuăm această permutație până vom așeza pe fiecare la locul lui, alcătuind un mozaic social mai interesant decât cel, pe care-l avem azi.

Că sunt prea multe Camere de comerț și de industrie, am fi dispuși a crede; dar oare cine le-a sporit numărul? Cele de agricultură, care ființează în fiecare județ, — au o chemare epocală, în îndrumarea și raționalizarea agriculturii. — Dacă nu toate au urmat pe drumul cel bun, trebuie îndreptate să-l găsească; iar nu osândită instituția, care trebuia să ia ființă mai de mult.

Ni teamă, ca propunerile izvorite din dorința de a arăta, unde să se facă eco-

nomii, cu orice preț, — pot duce pe cel însuflețit de asemenea gânduri ascetice, la propunerea de economii și mai sumare, ca d. e. la suprimarea batistei, pentru a ne face din acestea cămăși. — Oricât de interesată s'ar părea apărarea, ce-o luăm Camerelor profesionale, — și oricât de direct loviți de suprimarea lor. preconizată de unii „economisți“, — noi nu vom purta asemenea cămăși, căci nu putem scuipa pe jos, nici să ne suflăm nasul cu degetele. — S'o facă aceasta ceice voiesc să trăiască din renunțări prăjite, și economisții de ultima oră.

Un secretar de Cameră de Comerț și de Industrie.

*

„Revista Economică“ fiind o tribună liberă, la dispoziția ori și cui, care în formă curioasă, voește să se pronunțe asupra chestiunilor dela ordinea zilei, am publicat și articolul dlui Dr. O. Sglimbea, primit direct dela Dsa și semnat.

Aceasta însă nu însemnează că am contesta și noi utilitatea camerelor profesionale, dintre cari unele, puține ce este drept, lucrează cu rezultatele cele mai mulțămitoare și regretăm că constatările făcute atât de autor, cât și de noi, au fost considerate ca jignitoare pentru toate camerele, când ele privesc numai pe unele.

Secretul depunerilor dela bănci.

Perchiziții domiciliare art. 34—38, și 86 Pr. Pen. Rom.

Când și în ce condițiuni pot fi ordonate.

Asupra opoziției introdusă de Banca „Albina“ Institut de Credit și de Economii, filiala Cluj, contra ordonanței judecătorului de instrucție al cab. III. Trib. Cluj, prin care se autorizează, fără competență, perchiziția cerută de Administratorul Financiar Cluj, cu violarea drepturilor legale ale institutelor bancare,

Având în vedere actele și lucrările din dosarul cauzei;

Având în vedere că din adresa No. 8215 din 19 Martie 1930, trimisă de administrația Financiară Cluj, către Primul președinte al Tribunalului Cluj, se constată că s'a cerut autorizația

pentru verificarea conturilor de depuneri la Banca „Albina“ filiala Cluj, spre a se stabili dacă unii din contribuabili au făcut declarații sincere la impozitul global, iar această autorizație s'a cerut de fisc în baza art. 60 și 93 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe și art. 16 din legea pentru represiunea evaziunii fiscale la contribuții directe.

Această adresă a Administrației Financiare, primul președinte a trimis o parchetului Tribunalului Cluj, care a cerut Judecătorului de instrucție, cab. III. Tribunalului Cluj, a se da autorizația cerută, iar Judecătorul de instrucție autoriză să se facă o perchiziție deși se găsea într'o afacere civilă.

Având în vedere că nici legea contribuțiilor directe și nici legea pentru represiunea evaziunii fiscale la contribuțiile directe din 25 Decembrie 1929 (Monitorul Oficial No. 288/1929) nu prevăd vre-o dispozițiune de perchizițiune a contribuabililor în interesul impunerilor fiscale sau instituțiilor de bancă la cari contribuabili au depuneri,

Că dreptul fiscului în această privință este determinat de art. 93 din legea contribuțiilor directe, fără însă ca din acest text să se deducă că ar avea și dreptul la o perchiziție în regulă în senz penal și prin organele penale, prevăzute de lege, măsură care nu se poate lua decât motivată de un denunț sau plângere pentru comiterea vreunei infracțiuni,

Că astfel fiind, ordonanța dată de Judecătorul de instrucție de a se face perchiziția la sediul Băncii „Albina“ filiala Cluj, fără competență, nu e întemeiată pe nici un text de lege și deci urmează ca admitând opoziția să se scoată din vigoare dispoziția luată,

Pentru aceste motive și în unire cu concluziunile orale ale D-lui Procuror General.

DECIDE:

Admite opoziția Băncii „Albina“, reformează ordonanța judeului de instrucție și scoate din vigoare autorizația de perchiziție.

(Dec. No. 98/1930, Camera de punere sub acuzare C. A. Cluj.

Notă: Administrația Financiară Cluj printr'o adresă (8215/1930) către președintele Tribunalului Cluj în baza art. 22, 60 și 93 din legea contribuțiilor directe și art. 16 din legea evaziunii fiscale, cere autorizație pentru verificarea conturilor de depuneri la Banca „Albina“ filiala Cluj, în scop ca fiscul să stabilească dacă unii contribuabili au făcut ori nu declarațiuni sincere la fixarea impozitului global.

DI Președinte al Tribunalului îndreaptă această cerere către parchetul Tribunalului Cluj, care prin rezoluție scurtă din 19 Martie 1930, transmite această cerere dlui Jude instructor cu rugămintea de a da autorizație permițând și perchizițiile, iar Judele instructor, cab. III, printr'o rezoluție pe această adresă „autoriză prezența perchiziției”.

Camera de punere sub acuzare ca instanță de Control, prin deciziunea ce publicăm a scos din vigoare cele ordonate de Judele instructor.

Acest procedeu a cărei gravitate nu va scăpa nimănui, trebuiește relevat, constituind, după părerea noastră, mai mult decât o eroare grosieră.

Adresa Administrației Financiare către Președintele Tribunalului, nu cere perchizițiile domiciliară la o bancă, persoană morală, care ca orice instituție de Credit și Economie, funcționează pe bază de lege și are îndatoriri îngrădite de texte (art. 299 pt. c. Ard.) ce privește mai ales păstrarea unor anumite secrete ale deponenților.

În caz când s'ar fi deschis acțiune publică, contra vreunui deponent și numai atunci se pot cere scripte, bilanțuri, etc. dela bănci, etc., aceasta în afară de faptul că s'a produs mare mișcare a Uniunii Generale a băncilor din țară, când se intenționează a se trece în legea „Eva-ziei fiscale” dreptul agenților fiscalului de-a controla depunerile contribuabililor de pe la bănci. Text, în această privință nu există în nici o lege după cum nici acțiune publică deschisă nu există în speța în care, în mod necugetat s'a ordonat perchizițiile domiciliară. Repetăm: nu ne aflăm în fața unei aprecieri a instanței de trimitere, dar constatăm o gravă, foarte gravă eroare, ce înfrânge principiul de neviolare a secretului bancar, care călcat, ar duce la producere de panică în rândurile deponenților la bănci, cu incalculabile perturbări economice.

Autorizația verificărei compturilor la Banca Albina, cerută de Administrația financiară prin adresa amintită, nu echivala și nu trebuia să echivaleze pentru parchet și Judele instructor, cu o cerere de perchizițiile domiciliară, negăsindu-se într'o afacere penală, sau o lege specială (tutunuri, vămi) unde texte precise din aceste legi permit perchizițiile domiciliare prin poliție.

Drept de perchizițiile al Judelui instructor, (art. 34, 35, 36, 37, 38, 85 și 86 pr. p.) și al procurorului în caz de flagrant delict, este un drept general ce li-se acordă în baza ofițului de a aduna probele necesare pentru constatarea infracțiunilor.

Dreptul acordat Judelui instructor în baza art. 85 pr. p. de-a efectua perchizițiile și la terțe

persoane este o prerogativă, care cere magistratului cea mai mare prudență, pentru a nu contraveni disp. art. 13 din Constituție, care decară inviolabilitatea domiciliului, prescriind că nici o vizitare domiciliară nu se poate face decât de autorități competente și numai în cazurile prevăzute de lege și potrivit formelor prescrise.

O altă chestiune de drept, ce tranșează Camera de punere sub acuzare prin decizia ce publicăm este aceea, dacă aflându-se în fața unui act izolat de instrucție, acesta nu poate face obiectul unei opozițiuni din partea părții civile neregulat constituită ca atare. Recunoaștem că, Camera ca orice jurisdicțiune trebuie să observe în prealabil dacă este investită în mod regulat cu judecarea opoziției. Doctrina este împărțită relativ la aprecierea interesului părții civile ce intră în atribuțiile Camerei de acuzare. În cazul concret Camera n'a apreciat că a lăsat să se efectueze astfel de perchiziții ordonate la o bancă asupra depozitelor a căror secret le garantează partea civilă, înseamnă lovirea, fără text de lege, în avuța țării. Actul de instrucție izolat era o ordonanță, care în lipsă de text contrar, intră în dispoziția art. 137 pr. p. r. și putea fi atacat cu opoziție pentru competență și jignirea intereselor și Camera a preferit împlinirea unei ilegalități. Se poate că în astfel de cazuri, cea mai bună soluție să fi fost recursul în Casație. Până ce un text de lege nu dispune altfel și interpretarea Camerei apare ca legală.

Problema grâului.

După Jean Goldschmidt
(L'Europe nouvelle).

Bătălia grâului în Europa.

Tabloul ce urmează al lui „Food Research Institute” dela universitatea din Stanford (California) indică producțiunea grâului în patru țări principale exportatoare ale lumii, înainte și după războiu:

	Medii între anii:		
	1909—1913.	1923—1927.	1928,
	(În mii de tone)		
Statele Unite	16.310	22.350	24.500
Canada	5.350	11.280	14.500
Argentina	4.000	6.120	8.350
Australia	2.450	3.720	4.390
Totaluri	28.110	43.470	51.730

În acest timp; Europa, dela 1919 până la 1929, a revenit aproape la starea normală. Gu-

vernele principalelor țări importatoare, cari au avut de luptat împotriva unei crize economice și financiare, vedeau cu un ochiu rău sumele mari de aur cari plecau peste frontieră și cari erau necesare pentru plata aprovizionărilor cu grâu; balanța lor comercială suferea din această cauză; de altă parte, învățămintele din timpul războiului i au făcut să înțeleagă că este imperativ necesar de a putea produce la tine acasă tot ceea ce este necesar pentru alimentarea populației; deasemenea s'a recunoscut faptul, că e urgent necesar să se rețină țărânul pe pământul său asigurându-i prețuri suficient remuneratorii, luptând astfel împotriva socializării maselor rurale și augmentând puterea lor de cumpărare ceea ce s'ar avea, în caz de surplus, o fericită repercusiune asupra prosperității industriale a țării.

Au fost luate măsuri pentru a favoriza dezvoltarea culturii indigene. Educația producătorilor, întrebuințarea de îngrășăminte, alegerea semințelor de mare randament, punerea în valoare a terenurilor înfelinite, augmentarea progresivă a taxelor vamale protectoare, primele acordate exportului de grâu și făină, fixarea unei proporții ridicate de grâu indigen pentru măcinat, fixarea prețului minim, tindeau cu succes să augmenteze producțiunea de grâu în țările Europei occidentale și meridionale, permițându-le în acelaș timp să lupte împotriva ofertelor țărilor agricole supra-producătoare.

Rezultă din cele mai sus, că politica lumii întregi vizează augmentarea producțiunii grâului, fără a-și fi pus cineva chestiunea dacă consumațiunea va progresa și ea în aceeaș proporție și dacă nu stăm în fața unei crize acute de supraproducțiune și de subconsumațiune.

Ori dela războiu încoace, din motive diverse dintre care cele mai de seamă sunt augmentarea consumațiunii de carne și calitatea defectuoasă a pâinii în decursul anilor de restrângere, consumațiunea acestui aliment pare a se fi diminuat aproape peste tot.

În Extremul Orient, căderea prețului argintului a avut ca efect restrângerea importului de cereale.

Institutul internațional din Roma a publicat la începutul acestui an statistica consumațiunii grâului în lume în kgme pe cap de locuitor în decursul perioadelor dintre anii 1909 și 1914, 1914 și 1922, 1922 și 1927.

lata această statistică:

	1909—1914	1922—1927
Germania	92	65
Belgia	228	181
Danemarca	112	118
Spania	163	151
Finlanda	55	43
Franța	224	195
Anglia, Irlanda	163	158
Italia	167	183
Norvegia	43	65
Țările de jos	120	117
Portugalia	55	66
Suedia	70	82
Elveția	142	131
Canada	312	188
Statele Unite	146	133
Argentina	178	151
Iaponia	14	20
Australia	179	178
Noua-Zeelandă	163	160

Vom observa din acest tablou, că consumațiunea a scăzut în nu mai puțin decât 13 țări, în timp ce aceasta nu s'a augmentat decât în 6 țări. Rezultatul a fost, că la sfârșitul recoltelor succesive și anormal de ridicate, marile țări producătoare, prin mijloace artificiale, au încercat să reziste mișcării de scădere a prețurilor care trebuia să se producă; au refuzat să vândă excedentele lor sub un anumit preț și au început și continuat să-și conserve în magazine și silozuri, la sfârșitul fiecărui an, stocuri importante, pe cari le raportau regulat asupra anului viitor, în speranța de a se putea debarsa pe prețuri favorabile într'un timp de recoltă slabă și în contul țărilor importatoare.

Această speranță nu a fost împlinită și din anul 1928, cu toate tentativele de repriză, scăderea prețurilor s'a accentuat, cauzând în anul 1930 un adevărat dezastru.

Anul 1930—1931 a debutat cu stocuri de grâu depășind sensibil tot ceea ce a fost acumulat până în acest timp.

Stocurile de grâu la 1 Septembrie 1930.

lata, după expertul Broomhall din Liverpool cari erau stocurile vizibile mondiale de grâu și făină la 1 Septembrie 1930. — Aceste stocuri cuprind cantitățile din mâna a doua în Statele Unite, Canada, Argentina, Australia și în principalele porturi ale imperiului britanic, asemenea cantitățile aflătoare pe mare:

1/IX.	1930	12,768 000	tone
"	1929	11 840 000	"
"	1928	6.338.000	"
"	1927	5 580.000	"
"	1926	4.975.000	"

Această situație putea fi evitată dacă puteau fi descoperite noi debușuri, sau dacă marile țări agricole ar fi avut puțința să se înțeleagă și să reducă producția lor până la limita care permitea absorbirea acestor stocuri; dimpotrivă, măsuri artificiale au fost luate pentru a favoriza cultura grâului și pentru a menține prețurile ridicate, fără a lăsa liber jocul legii cererii și a ofertei.

Efectele augmentării producției.

Să examinăm dar efectele crizei în marile țări exportatoare și remediile, cari s'au încercat.

Statele-Unite. — Această țară este cea din urmă între țările producătoare de grâu. În decursul celor cinci ani dinaintea războiului, producția s'a ridicat la o medie anuală de 16.300.000 tone și și-a atins punctul culminant în 1915 cu 27.900.000 tone, media anuală, în decursul perioadei formată de anii 1923—1927 a fost de 22.350.000 tone, randamentul în 1928 s'a ridicat la 24.500.000 tone, iar randamentul anului 1930 se cifrează la 22.800.000 tone.

Populația, care în anul 1900 întrunea un număr de 76 milioane, numără astăzi 123 milioane de suflete, ea consumă aproximativ 16 milioane tone de grâu pe an, la cari se mai adaugă 2½ milioane tone pentru însemnare, ceea ce face să rămână un surplus pentru export de cea 5—6 milioane tone.

Situația economică a Statelor-Unite poate fi comparată cu situația economică a Franței. De fapt, cele două state sunt în același timp și industriale și agricole. Producția de cereale, de fructe, de bumbac, de sfeclă, producția de trestie de zahăr reprezintă o mare parte din noorul care a dat peste Statele-Unite.

În anul 1910 recensământul capitalului angajat în diferitele industrii erau evaluate după cum urmează:

Valoarea fermelor Doll. 41 miliarde sau 51%
Capitalul angajat în ind. Doll. 18 miliarde sau 23%

Veniturile agricole între anii 1910 și 1913 aproape s'au triplat.

Populația fermelor reprezintă o bună parte din totalul populației americane. Nu e surprinzător deci dacă guvernul american n'a rămas insensibil față de plângerile producătorilor. De altă parte, politica Statelor-Unite a fost întotdeauna o politică a salariilor ridicate și a prosperității agricole pentru motivul, că puterea de cumpărare ureată a muncitorului și a țaranului constituie un supra debuşeu pentru industria țării.

Această politică permite protejarea industriei prin taxe vamale la import, din ce în

mai pronunțat prohibitive, pentru că aceasta din urmă (industria) își află în bună parte desfacerea pe loc (în interiorul țării).

În decursul războiului și după războiu, cererea puternică de cereale din partea țărilor beligerante împinse pe producătorii americani să augmenteze suprafețele însemnate cu grâu, iar criza nu a început să-și arate efectele decât către anul 1927; începând cu acest an stocurile excedentare ale producției își găseau din ce în ce mai greu desfacere.

În 30 Iunie 1928, grânele vechi reportate asupra anului următor se ridicau la 2.310.000 tone; în 30 Iunie 1929 acestea erau în cantități de 4.900.000 tone, iar în 30 Iunie 1930 stocurile de grâu excedentare depășeau 5½ milioane tone.

Arunecând o privire asupra cursurilor marului debușeu regulator Chicago la diferitele epoci ne putem da ușor seama de importanța mișcării de scădere a prețurilor, care a urmat.

În vreme ce în luna Septembrie 1894 cursul cel mai scăzut care s'a atins de un jumătate de secol în Chicago era de Doll. 1,85 de o chintală, în luna Iulie 1914 cursul grâului la Chicago era de Doll. 2,85, în luna Decembrie 1919 Doll. 13 —; în luna Ianuarie 1925 era încă la limita de Doll. 8,10 pentru a cădea la 31 Mai 1929 la Doll. 3,50; în 24 Iunie 1930 cursul era de Doll. 3,25, iar în 27 Septembrie același an de Doll. 2,73 de o chintală.

Cu ocazia alegerilor prezidențiale din anul 1929 partidul republican promitea să se ocupe în mod special cu chestiunea agriculturii. La această epocă se întâlneau două concepțiuni diferite: opera senatorilor numită „Debenture plan” și „Farm relief bill”, ultima aprobată de președintele Hoover.

Proiectul senatorial („Debenture plan”) acorda subsidii pentru exportatori în termenii următori: „Fiecare farmer, fiecare cooperativă sau altă persoană, care exportă mărfuri agricole, sau articole, alimentare, va primi dela tezaur un certificat — obligație egal în valoare jumătății tarifului de importare, care se percepe asupra acestor produse când ele sunt introduse în Statele-Unite”.

Tariful de import al grâului fiind de 42 cents la banită (27 kg. 18), exportatorii acestei cereale trebuiau să obțină o obligație de 21 cents; această obligație putea fi cedată la o terță persoană și prin ea se puteau achita taxele vamale de import. Acest sistem de prime de importare avea o oarecare analogie cu bonul de import existând în Germania și cu acela despre care este vorba să se introducă în Franța.

Dar, opera deputaților, Farm Relief Bill, a fost aceea care a triumfat, și, în 15 Iunie a anului 1929, președintele semnă legea numită

„Legea asupra târgului agricol“, punând la dispoziția lui Farm Board sau Consiliul farmerilor, compus din opt membri, un credit de nu mai puțin de 500 milioane Dollari (84 miliarde Lei).

Efectul produs prin operațiunile consiliului farmerilor nu a fost decât temporar și, după-cum am văzut din datele publicate cu câteva șire mai sus, ne putem da seama, că cele mai scăzute prețuri dela începutul secolului nostru au fost cotate în luna lui Septembrie a anului 1930, în ciuda tuturor tentativelor de ameliorare încercate din partea „Corporațiunii de stabilizare“ pentru a susține cursurile.

Grâul cumpărat de acest organism în interior sau de pe alte piețe nu a făcut să dispară totuși stocurile vizibile, cari, mai curând, sau mai târziu vor trebui aruncate pe piață. De altă parte, farmerii n'au prea urmat sfaturile „Corporațiunii naționale“, care îi angaja să reducă suprafețele însemănțate, deoarece ei au obținut între timp prețuri suficient remuneratorii, grație manevrelor cooperativelor și ale lui Farm Board.

Semnalăm în acelaș timp, că după o notă a Departamentului agriculturii din Washington, publicată recent, farmerii americani au intențiunea să și reducă țarinile de semănat, anul acesta, cu 4,5%.

Proiectul de buget pe 1931.

În ziua de 10 ert în fine Ministerul de finanțe, a prezentat Camerei proiectul de buget al Statului pe anul 1931, bugetul de sacrificiu.

Cheltuelile sunt preliminate cu Lei 35,506.953,618 plus Lei 382.039,507 fond pentru deschideri de credite suplimentare și extraordinare, rezultând un total de Lei 35,888.993,125; iar veniturile cu Lei 32,471,993,125, plus de Lei 3.417 milioane, sumă rezultată din reducerea salariilor funcționarilor din administrațiile Ministerelor, Caselor autonome și Regiilor publice comerciale.

Cu rămășițele din 1930 de Lei 2.978.384,639, totalul general se cifrează cu Lei 38,867.377,764.

Sumele cele mai importante, ca cifră, ale cheltuelilor sunt: Ministerul de finanțe Lei 12,327.840,998, Ministerul Armatei I et 10,784.866,584 și Ministerul Instrucțiunii publice și al Cultelor Lei 6,327.836,943.

Cifrele cele mai importante ale veniturilor sunt: Impozitele directe Lei 9,310.000,000, Excedentul Caselor autonome și al Regiilor Publice Comerciale Lei 5,577.917,747, Timbru și taxe de înregistrare Lei 4,150.000,000 și Impozitele indirecte preliminate cu Lei 15.157 milioane.

CRONICA.

Un exemplu și un îndemn regal. Primul cetățean și slujbaş al Țării, M. S. Regele, a dat zilele trecute, cu ocazia semnării mesagiului către Parlament pentru legea reducerii salariilor funcționarilor publice, un exemplu în adevăr regal, de înalt patriotism și spirit de sacrificiu.

În o scrisoare adresată Președintelui de Consiliu a cerut Ministerului de finanțe, ca reducerea de 22% asupra salariului funcționarilor publice să fie aplicată și M. Sale și membrilor Familiei Domnitoare.

Exemplul și indemnul M. Sale de sigur nu va lipsi să ușureze funcționarilor publice „contribuția de sacrificiu“, ce li se cere și care este impusă de necesitatea echilibrării bugetului.

Ele merită totodată a fi încrestate pentru viitorime, ca dovezi a solidarității Suveranului și a Familiei Regale cu țara și nevoile ei — în vremuri grele.

*

Asanarea băncii „Victoria“ din Arad. Sâmbătă la 6 l. e. s'a ținut adunarea deponenților pentru a acorda încă un moratoriu de 3 ani, cerut de Banca Națională pentru a putea veni în ajutorul băncii „Victoria“.

Anume după cum se știe se proiectează înființarea unei bănci puternice la granița de vest, prin fuzionarea băncilor „Victoria“ din Arad, „Timișana“ cari deja au și fuzionat, — și „Bihoreana“ din Oradea. — Banca Națională împreună cu Statul a luat angajamentul că va acorda un împrumut cu dobânzi minime de Lei 350 milioane, numitelor bănci pentru a eși din impas. Condiționat însă că deponenții cari au depuneri peste 10.000 Lei să acorde încă o păsuire de 3 ani. Deponenții „Timișanei“ au acordat moratoriul cerut, rămâne să-l acorde și deponenții „Victoriei“.

Adunarea a fost prezidată de dl Ciceo Pop, care a făcut istoricul „Victoriei“ arătând importanța economică și națională a instituției, precum și avantajele moratorului cerut și anume: garanțarea depunerilor în întregime cu o dobândă de 3—4%.

Suntem informați că deponenții aderă, deși la început cam greu, la moratoriul cerut. De altcum este în interesul deponenților în primul rând, salvarea acestei instituții bancare, care încă poate avea un rol frumos în viitor pentru viața economică românească din părțile de vest a țării.

*

Dividendele anului 1930. Precum anunță ziarele și revistele de specialitate străine cele

mai multe bănci din Europa centrală intenționează să distribuie pe anul 1930 o dividendă inferioară celei din 1929. Motivele sunt cele în general cunoscute: depresiunea generală economică, stagnațiunea afacerilor, scăderea prețurilor la mărfuri și a puterii de plată a debitorilor.

Toate motivele acestea există și la noi în țară, unele chiar în măsură potențată. De aceea nu lipsesc păreri autorizate din cercurile băncilor mari din capitală, cari sunt pentru o reducere a dividendelor, chiar și în cazul când rezultatele, conform bilanțului de finele anului, ar fi satisfăcătoare și egale, celor din anul 1929.

Aceasta ca o măsură de precauțiune și pentru consolidare a întreprinderilor pentru viitor.

*

Imprumutul dela Banque d'Acceptation perfectuat. A fost semnată zilele trecute convenția dintre Banque d'Acceptation și Banca Națională a României cu privire la aprobarea imprumutului de Lei 200 mil franci francezi, pentru ajutorarea agriculturii cu împrumuturi pe gaj de cereale. Dobânda este $4\frac{1}{2}\%$, care cu diferite taxe și comisioane ale băncilor se urcă la 9% .

Imprumutul a fost garantat și de Stat cu o cotă de 10% , în baza cărei garanții suplimentare, se vor aproba agricultorilor împrumuturi până la 60% din valoarea produselor agricole gajate.

*

Numerele indice pe Noemvrie 1930 arată că în luna trecută s'au scumpit față de prețul din August 1916 alimentele de 53.02 ori îmbrăcămintea de 68.96 ori și diversele de 36.77 ori.

Media tuturor mărfurilor a fost în Noemvrie 1930 de 52.40 ori mai mare decât în August 1916 și cu 3% inferioară mediei din Octomvrie 1930.

Publicațiune

Subsemnatele bănci, ținând seamă de situațiunea generală economică și financiară și pentru a putea acorda înlesniri clientelei lor debitoare, au decis o nouă reducere generală de $\frac{1}{2}$ — 1% a dobânzilor la depunerile spre fructificare pe livrete și în cont-curent în Lei și de 1 — 2% la depunerile în valută străină, fixând totodată dobânda maximală pentru depuneri blocate la 8% .

Această hotărâre se va pune în aplicare pentru depunerile noi în Lei sau orice altă valută, începând cu data de 11 Decembrie a. c.; pentru depunerile vechi la vedere la 16 Ianuarie 1931,

iar pentru depunerile blocate, la data expirării termenului de blocare.

Sibiu, la 5 Decembrie 1930.

„Albina“, institut de credit și economii;
Banca Românească s. a., Sucursala;
Banca Comercială Il. și Română, Sucursala;
Banca Ardeleană și Cassa de Econ., Suc.;
Cassa Generală de Economii în Sibiu;
Institutul de credit Fonciar;
Banca Centrală pt. ind. și comerț, Sucursala;
Banca „Americana“ s. a.;
Banca Oașia s. a.;
Banca de Industrie și Comerț din Sibiu s. a.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 22 Nov. 1930, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	9.275,434.874
Devize	1.934,853.603
Monetă divizionară	336,883,392
Portofoliul comercial	7.226,294 380
Imprumut. pe efecte publ., warante etc.	744,564.627
Datoria Statului	3.699,056.380
Avansuri temporare Tezaurului	1.000,000.000
Efecte publice	783,641.126
Fond. de pens. și asistență pt. personal	129,574.129
imobile	522,894.848
Mobilier și mașini de imprimerie	78,793.134
Cheltuieli de administrație	212,726.414
Argint—Lingouri și monete	7,279.295
Conturi diverse	4,262,697.332
Totalul activelor	30.099,580.921

Pasiv	
Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	338,066.351
Bilete B. N. R. în circulațiune	18.846,690.945
Conturi curente și recepise la vedere	6.502,755.815
Dobânzi și beneficii diverse	362,492.955
Conturi diverse	2.964,687.618

Raportul între stocul de aur și angajamente 36,59%

Raportul între stocul total și angajamente 43,41%

Taxa: { Scont 9%
Dobânda 10%